

กฎหมายประกันภัยทางทะเลของสาธารณรัฐประชาชนจีน

อธิพร ลิทธิธีรรัตน์*

บทคัดย่อ

บทความนี้แบ่งออกเป็นสองส่วน โดยส่วนแรกกล่าวถึงสาระสำคัญของกฎหมายประกันภัยทางทะเลของสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งสัญญาประกันภัยทางทะเลประเทศจีนต้องมีข้อเสนอและคำสนองที่ตรงกันของผู้รับประกันภัยและผู้เอาประกันภัย โดยผู้เอาประกันภัยมีหน้าที่ในการเปิดเผยข้อเท็จจริงและไม่แถลงข้อความอันเป็นเท็จ ในด้านผู้รับประกันภัยมีหน้าที่ในการจ่ายค่าสินไหมทดแทนในกรณีที่เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินที่เอาประกันภัยจากภัยที่ผู้รับประกันภัยได้รับประกันภัยไว้ หากมีการนำทรัพย์สินเดียวกันประกันภัยประเภทหรือแบบเดียวกันต่อผู้รับประกันภัยหลายราย ผู้รับประกันภัยแต่ละรายจะรับผิดชอบส่วนจำนวนเงินที่เอาประกันภัยไว้เทียบกับจำนวนที่วินาศ ภัยที่เกิดขึ้นสำหรับการสิ้นสุดของสัญญาประกันภัยทางทะเล The Maritime Code of People's Republic of China ห้ามคู่สัญญาไม่ว่าฝ่ายใดใช้สิทธิเลิกสัญญาภายหลังที่ความรับผิดชอบตามสัญญาประกันภัยได้เริ่มต้นขึ้นแล้วเว้นแต่จะตกลงกันไว้เป็นประการอื่นในสัญญา

ในส่วนที่สองมุ่งศึกษาถึงความแตกต่างระหว่าง Marine Insurance Act 1906 และ The Maritime Code of People's Republic of China ในเรื่องคำรับรอง การผิดคำรับรองภายใต้กฎหมายประกันภัยทางทะเลของสาธารณรัฐประชาชนจีนมีความยืดหยุ่นกว่าการผิดคำรับรองตาม Marine Insurance Act 1906 โดยภายใต้กฎหมายของสาธารณรัฐประชาชนจีนเมื่อผู้เอาประกันภัยกระทำผิดคำรับรอง ผู้รับประกันภัยมีสิทธิเลิกสัญญาหรือขอแก้ไขสัญญาได้ หรือมีสิทธิในการเรียกเบี้ยประกันภัยเพิ่ม ในทางกลับกันการผิดคำรับรองตาม Marine Insurance Act 1906 กลับนำไปสู่การสิ้นสุดของสัญญา ซึ่งบทบัญญัติของกฎหมายสาธารณรัฐประชาชนจีนดังกล่าวจะส่งผลให้เกิดความยืดหยุ่นในสัญญาประกันภัยทางทะเลมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อการผิดคำรับรองนั้นเป็นเรื่องเพียงเล็กน้อย หรือมิได้ทำให้ผู้รับประกันภัยต้องแบกรับความเสี่ยงที่เพิ่มมากขึ้น

* นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

Abstract

This article will be separated into two parts. The first is about the core principles of China marine insurance law. To conclude marine insurance contract, there must be correspond offer and acceptance of insurer and insured. The insured has duty to truthfully inform the insurer. When there is the loss from a peril insured against, the insurer shall promptly indemnify the insured. In case that the insured concludes contract with several insurers for same subject matter insured and against the same risk, liability of each insurer shall be in proportion to that which the amount he insured bears to the total of the amount insured by all insurers. Neither the insurer nor the insured may terminate the contract after the commencement of the insurance liability, unless otherwise agreed in the contract.

The second part is the differences of warranty principle between Marine Insurance Act 1906 and the Maritime Code of People's Republic of China. If the insured has not complied with the warranties under Chinese law, the insurer can terminate the contract or demand an amendment to the terms and conditions of the insurance coverage or an increase in premium. In contrast to Chinese law, the breach of warranties under Marine Insurance Act 1906 will lead the contract to the termination. Therefore, the Maritime Code of People's Republic of China is more flexible than Marine Insurance Act 1906.

การประกันภัยเป็นการบริหารความเสี่ยงภัยซึ่งโอนความเสี่ยงของผู้เอาประกันภัยไปยังบริษัทรับประกันภัยเมื่อมีวินาศภัยเกิดขึ้น การประกันภัยนั้นสามารถแบ่งออกได้เป็นสองรูปแบบได้แก่ การประกันชีวิตและการประกันวินาศภัย ซึ่งการประกันภัยทางทะเลเป็นการประกันวินาศภัยประเภทหนึ่ง โดยเป็นการประกันความเสียหายแก่เรือหรือสินค้าซึ่งอยู่ในระหว่างการขนส่งทางทะเล สามารถแบ่งได้หลายประเภท เช่น การประกันตัวเรือและการประกันภัยการขนส่งสินค้าทางทะเล สำหรับภัยที่คุ้มครองในการประกันภัยทางทะเลนั้นมีหลายรูปแบบ เช่น ภัยทางทะเล อัคคีภัย การทิ้งทะเล หรือการโจรกรรม อย่างไรก็ตามบุคคลที่จะเอาประกันภัยได้ต้องเป็นผู้มีส่วนได้เสียในประโยชน์ที่เอาประกันภัยทางทะเล เช่น เจ้าของเรือ หรือเจ้าของสินค้า เป็นต้น

บทความนี้มุ่งศึกษาถึงกฎหมายประกันภัยทางทะเลของสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกกล่าวถึงสาระสำคัญของกฎหมายประกันภัยทางทะเลของประเทศจีน และส่วนที่สองเนื่องจากคำรับรองเป็นสาระสำคัญอย่างหนึ่งในกฎหมายประกันภัยทางทะเล หากมีการฝ่าฝืนคำรับรอง ตามกฎหมาย Marine Insurance Act แล้วย่อมนำไปสู่การสิ้นสุดของสัญญา แต่สำหรับ The Maritime Code of People's Republic of China กลับมีความยืดหยุ่นในเรื่องดังกล่าวมากกว่า โดยการผิดคำรับรองในหลายๆครั้งก่อให้เกิดความสงสัยว่าเป็นเรื่องสมควรหรือไม่ที่การผิดคำรับรองจะนำไปสู่จุดสิ้นสุดของสัญญาในทุกกรณี โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อการผิดคำรับรองนั้นมิใช่สาระสำคัญ และไม่ก่อให้เกิดผู้รับประกันภัยต้องรับความเสี่ยงเพิ่มมากขึ้น ด้วยเหตุนี้ในส่วนที่สองจึงมุ่งศึกษาถึงความแตกต่างระหว่างกฎหมายประกันภัยทางทะเลของสาธารณรัฐประชาชนจีนและกฎหมาย Maritime Insurance Act 1906 ของประเทศอังกฤษในเรื่องคำรับรอง (Warranty) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1 สาระสำคัญของกฎหมายประกันภัยทางทะเลของประเทศจีน

กฎหมายประกันภัยทางทะเลของประเทศจีนถูกบัญญัติไว้ใน The Maritime Code of People's Republic of China ใน Chapter 12 ซึ่ง Article 216 ให้ความหมายสัญญาประกันภัยทางทะเลว่า เป็นสัญญาซึ่งผู้รับประกันภัยตกลงที่จะชดเชยค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายอันเกิดต่อทรัพย์สินที่เอาประกันภัยหรือต่อความรับผิดซึ่งเกิดจากภัยที่ระบุไว้ในสัญญาซึ่งรวมถึงภัยที่เกิดขึ้นในแม่น้ำหรือบนบกอันเกี่ยวกับการเสี่ยงภัยทางทะเลด้วย โดยในสัญญาประกันภัยต้องระบุชื่อของผู้รับประกันภัยและผู้เอาประกันภัย ทรัพย์สินที่เอาประกันภัย จำนวนที่เอาประกันภัย มูลค่าที่เอาประกันภัย ภัยที่เอาประกัน ระยะเวลาของสัญญาประกันภัยและค่าประกันภัย โดยกฎหมายประกันภัยทางทะเลของประเทศจีนมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1.1 การเกิดขึ้นของสัญญาประกันภัย

สัญญาประกันภัยเกิดขึ้นเมื่อมีการเสนอสนองที่ตรงกันของคู่สัญญา กล่าวคือ สัญญาประกันภัยจะเกิดขึ้นต่อเมื่อผู้เอาประกันภัยส่งคำเสนอเข้าทำสัญญาประกันภัยไปยังผู้รับประกันภัยซึ่ง ผู้รับประกันภัยตกลงด้วยในข้อเสนอนั้นและผู้เอาประกันภัยยินยอมตกลงตามเงื่อนไขของการประกันภัย เมื่อมีสัญญาประกันภัยเกิดขึ้นผู้รับ

ประกันภัยต้องออกกรมธรรม์ประกันภัยหรือใบรับรองการประกันภัยโดยมีข้อสัญญาตามสัญญาประกันภัยระบุไว้ในกรมธรรม์หรือใบรับรองดังกล่าวด้วย

ในการเข้าทำสัญญาประกันภัยนั้นผู้เอาประกันภัยมีหน้าที่ในการเปิดเผยข้อเท็จจริงและไม่แถลงข้อความอันเป็นเท็จ หากผู้เอาประกันภัยจงใจไม่เปิดเผยข้อเท็จจริงผู้รับประกันภัยมีสิทธิเลิกสัญญาโดยไม่จำเป็นต้องคืนเบี้ยประกันภัยให้แก่ผู้เอาประกันและไม่ต้องอยู่ในความรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนต่อความเสียหายใดๆอันเกิดขึ้นจากภัยที่ตนได้รับประกันไว้ก่อนมีการเลิกสัญญา แต่หากการไม่แจ้งข้อเท็จจริงนั้นมิได้เกิดขึ้นด้วยความจงใจของผู้เอาประกันภัย ผู้รับประกันภัยอาจเลิกสัญญาหรือขอเพิ่มเบี้ยประกันภัยได้ ในกรณีดังกล่าวหากผู้รับประกันภัยบอกเลิกสัญญาประกันภัยและข้อเท็จจริงที่ผู้เอาประกันภัยไม่แถลงนั้นมิใช่สาเหตุที่ก่อให้เกิดวินาศภัยนั้น ผู้รับประกันภัยต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความวินาศภัยอันเกิดจากภัยที่ตนได้รับประกันไว้ซึ่งเกิดขึ้นก่อนมีการเลิกสัญญา²

หากในการเข้าทำสัญญาประกันภัยผู้เอาประกันภัยได้รู้หรือควรรู้ในเวลาที่จะเข้าทำสัญญาประกันภัยว่าทรัพย์สินที่เอาประกันภัยนั้นสูญหายหรือเสียหายเนื่องจากภัยที่ได้เอาประกันไว้ ผู้รับประกันภัยไม่ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายหรือสูญหายของทรัพย์สินที่เอาประกันภัยไว้อันเกิดจากภัยที่ได้รับประกัน และผู้รับประกันภัยไม่จำเป็นต้องคืนเบี้ยประกันภัย แต่หากผู้รับประกันภัยได้รู้หรือควรรู้ว่าทรัพย์สินที่เอาประกันภัยนั้นไม่อาจเกิดความเสียหายจากภัยที่เอาประกันไว้ได้ ผู้เอาประกันภัยมีสิทธิได้รับคืนค่าเบี้ยประกันภัยที่ตนได้จ่ายไป³

1.2 เบี้ยประกันภัยและจำนวนเงินที่เอาประกันภัย

เมื่อมีการทำสัญญาประกันภัยผู้เอาประกันและผู้รับประกันต้องตกลงกันถึงจำนวนเงินที่เอาประกันภัย หากมิได้มีการตกลงกันไว้ The Maritime Code of People's Republic of China ให้คำนวณจำนวนเงินที่เอาประกันภัยดังต่อไปนี้⁴

1. จำนวนเงินที่เอาประกันภัยของเรือให้ถือเอามูลค่าของเรือในขณะที่ความรับผิดชอบตามสัญญาประกันภัยจะเกิดขึ้นโดยรวมถึงมูลค่าของตัวเรือ เครื่องยนต์ อุปกรณ์ เชื้อเพลิง เครื่องมือ เสาขึงและน้ำสะอาดซึ่งอยู่บนเรือ และเบี้ยประกันภัยด้วย
2. จำนวนเงินที่เอาประกันภัยของสินค้าได้แก่ราคาสินค้าทั้งหมดตามที่ปรากฏในอินวอย หรือราคาแท้จริงของสินค้าโภคภัณฑ์ที่ไม่มีการซื้อขายกันในระหว่างประเทศ (Non-trade commodity) ให้ถือราคา ณ สถานที่ส่งและค่าระวางและเบี้ยประกันภัย

² The Maritime Code of People's Republic of China Article 223

³ The Maritime Code of People's Republic of China Article 224

⁴ The Maritime Code of People's Republic of China Article 219

3. จำนวนเงินที่เอาประกันภัยของค่าระวาง ได้แก่มูลค่าของค่าระวางทั้งหมดที่ผู้ขนส่งจะได้รับและเบี้ยประกันภัย
4. จำนวนเงินที่เอาประกันภัยสำหรับทรัพย์สินประเภทอื่นได้แก่มูลค่าแท้จริงของสิ่งนั้นรวมกันและ เบี้ยประกันภัย

1.3 หน้าที่ของผู้เอาประกันภัย

The Maritime Code of People's Republic of China กำหนดหน้าที่ของผู้เอาประกันภัยไว้ใน 3 ประการ กล่าวคือ หน้าที่ในการจ่ายค่าเบี้ยประกันภัย หน้าที่ในการปฏิบัติตามคำรับรอง และหน้าที่ในการแจ้งแก่ผู้รับประกันภัยเมื่อมีวินาศภัยเกิดขึ้น โดยหน้าที่ในการจ่ายค่าเบี้ยประกัน ผู้เอาประกันภัยมีหน้าที่จ่ายค่าเบี้ยประกันภัยแก่ผู้รับประกันภัยในทันทีเมื่อมีสัญญาประกันภัยเกิดขึ้น เว้นแต่จะตกลงกันไว้เป็นประการอื่นในสัญญาประกันภัย หากผู้เอาประกันภัยไม่ยินยอมชำระค่าเบี้ยประกันภัย ผู้รับประกันภัยมีสิทธิปฏิเสธที่จะออกใบรับรองการประกันภัยหรือกรมธรรม์ประกันภัยได้⁵

หน้าที่ในการปฏิบัติตามคำรับรอง⁶ ผู้เอาประกันภัยมีหน้าที่ปฏิบัติตามคำรับรองที่ได้ให้ไว้ในสัญญาประกันภัยแก่ผู้รับประกันภัย หากผู้เอาประกันภัยทราบว่าตนไม่อาจปฏิบัติให้เป็นไปตามคำรับรองได้ ผู้เอาประกันภัยต้องแจ้งแก่ผู้รับประกันภัยเป็นลายลักษณ์อักษรในทันที ในกรณีเช่นนี้ผู้รับประกันภัยมีสิทธิบอกเลิกสัญญาหรือขอแก้ไขข้อตกลงตามสัญญาประกันภัย หรือเรียกค่าเบี้ยประกันเพิ่ม

หน้าที่ในการแจ้งแก่ผู้รับประกันภัยถึงวินาศภัยที่เกิดขึ้น ในกรณีหากมีวินาศภัยตามที่เอาประกันภัยไว้เกิดขึ้น ผู้เอาประกันภัยมีหน้าที่แจ้งแก่ผู้รับประกันภัยในทันทีและต้องกระทำการตามจำเป็นเพื่อหลีกเลี่ยงหรือลดความเสียหาย ในกรณีเช่นนี้หากผู้รับประกันภัยได้ให้คำแนะนำถึงมาตรการต่างๆแก่ผู้เอาประกันภัยเพื่อลดหรือหลีกเลี่ยงความเสียหาย ผู้เอาประกันภัยมีหน้าที่ดำเนินการตามคำแนะนำดังกล่าว หากผู้เอาประกันภัยละเลยไม่ดำเนินการตามคำแนะนำที่ผู้รับประกันภัยได้ให้ไว้ต่อตน ผู้รับประกันภัยไม่ต้องต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้นเนื่องจากการไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำนั้น⁷

1.4 การประกันภัยหลายราย

ตาม Article 225 ในกรณีที่ผู้เอาประกันภัยได้ทำสัญญาประกันภัยทรัพย์สินเดียวกันและภัยเดียวกันต่อผู้รับประกันภัยหลายราย เมื่อจำนวนเงินที่เอาประกันภัยนั้นเกินมูลค่าของทรัพย์สินนั้น หากไม่มีข้อสัญญาตกลงกัน

⁵ The Maritime Code of People's Republic of China Article 234

⁶ The Maritime Code of People's Republic of China Article 235

⁷ The Maritime Code of People's Republic of China Article 236

ไว้เป็นประการอื่น ผู้เอาประกันภัยมีสิทธิเรียกค่าสินไหมทดแทนเมื่อมีวินาศภัยเกิดขึ้นแก่ทรัพย์สินนั้นจากผู้รับประกันภัยได้เพียงค่าสินไหมทดแทนเท่าที่ไม่เกินมูลค่าของทรัพย์สินที่เอาประกันภัย

สำหรับความรับผิดของผู้รับประกันภัยแต่ละรายให้พิจารณาถึงสัดส่วนที่จำนวนเงินที่เอาประกันภัยไว้เทียบกับจำนวนที่วินาศนั้น หากผู้รับประกันภัยรายใดได้خذใช้ค่าสินไหมทดแทนเกินไปกว่าจำนวนที่ตนต้องรับผิด ผู้รับประกันภัยรายนั้นมีสิทธิไล่เบี้ยเอาแก่ผู้รับประกันภัยรายอื่นซึ่งยังมิได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือใช้ค่าสินไหมทดแทนไม่ครบจำนวนตามที่ตนต้องรับผิด

1.5 การโอนสัญญาประกันภัย

ภายใต้กฎหมายของประเทศจีนสัญญาประกันภัยสินค้าซึ่งถูกขนส่งทางทะเลนั้นสามารถโอนกันได้โดยการสลักหลัง เมื่อมีการโอนสัญญาเกิดขึ้นสิทธิและหน้าที่ภายใต้สัญญาดังกล่าวจะตกไปยังผู้รับโอน อย่างไรก็ตามหากยังมีการค้างชำระค่าเบี้ยประกันภัยผู้โอนและผู้รับโอนต้องร่วมกันและแทนกันรับผิดชอบต่อผู้รับประกันภัยในค่าเบี้ยประกันดังกล่าว⁸

สำหรับการโอนสัญญาประกันภัยเรืออันเกิดขึ้นจากการโอนความเป็นเจ้าของในเรือที่เอาประกันภัย การโอนนั้นต้องได้รับความยินยอมจากผู้รับประกันภัย หากมีการโอนสัญญาประกันภัยเรือโดยมิได้รับความยินยอมดังกล่าวให้ถือว่าสัญญาประกันภัยเรือนั้นสิ้นสุดลงนับแต่เวลาที่โอนความเป็นเจ้าของในเรือที่เอาประกันภัย แต่หากเรือนั้นอยู่ในระหว่างการเดินทางสัญญาประกันภัยคงมีผลบังคับต่อไปจนกว่าการเดินทางนั้นสิ้นสุดลง และในกรณีที่สัญญาสิ้นสุดลงเช่นนี้ ผู้รับประกันภัยต้องคืนค่าเบี้ยประกันภัยตามระยะเวลาที่สัญญาประกันภัยยังเหลืออยู่แก่ผู้เอาประกันภัยโดยคำนวณนับตั้งแต่วันที่มีการเลิกสัญญาจนกระทั่งวันที่สัญญาสิ้นสุดลงตามที่ระบุในสัญญาประกันภัยด้วย⁹

1.6 ความรับผิดของผู้รับประกันภัย

ผู้รับประกันภัยมีหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายอันเกิดจากวินาศภัยที่ได้เอาประกันไว้แก่ผู้เอาประกันภัย อย่างไรก็ตามความรับผิดในการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนของผู้รับประกันภัยนั้นจำกัดเพียงจำนวนเงินที่เอาประกันภัยเท่านั้น หากจำนวนเงินที่เอาประกันภัยน้อยกว่ามูลค่าของทรัพย์สินที่เอาประกันภัย ให้ผู้รับประกันภัยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนโดยคำนวณตามสัดส่วนของจำนวนเงินที่เอาประกันภัยกับจำนวนที่วินาศ¹⁰

ผู้รับประกันภัยต้องรับผิดเพื่อความเสียหายไม่ว่าในครั้งใดที่เกิดขึ้นต่อทรัพย์สินที่เอาประกันภัยจากภัยต่างๆที่ระบุไว้ตามสัญญาประกันภัยในระหว่างระยะเวลาของสัญญาประกันภัย แม้ว่าจำนวนค่าเสียหายที่เกิดขึ้นเมื่อรวมกันแล้วมากกว่าจำนวนที่เอาประกันภัย อย่างไรก็ตามในกรณีที่มีความเสียหายสิ้นเชิงเกิดขึ้นตามมา

⁸ The Maritime Code of People's Republic of China Article 229

⁹ The Maritime Code of People's Republic of China Article 230

¹⁰ The Maritime Code of People's Republic of China Article 239

ภายหลังจากเกิดความเสียหายบางส่วน ผู้รับประกันภัยต้องรับผิดชอบเพียงความเสียหายสิ้นเชิงหากยังมิได้มีการซ่อมแซมความเสียหายบางส่วนนั้น

ในกรณีที่มีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นอันจำเป็นและสมควรอันผู้เอาประกันภัยได้ดำเนินไปเพื่อการลดหรือหลีกเลี่ยงความเสียหาย หรือค่าใช้จ่ายเพื่อการทำการสำรวจหรือประเมินมูลค่าของจำนวนวินาศภัยเพื่อการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้รับประกันภัย ผู้รับประกันภัยต้องชดใช้ค่าใช้จ่ายนี้ให้แก่ผู้เอาประกันภัย อย่างไรก็ตามค่าใช้จ่ายดังกล่าวจำกัดไว้ไม่เกินจำนวนที่เอาประกันภัย ในกรณีที่จำนวนที่เอาประกันภัยน้อยกว่ามูลค่าของทรัพย์สินที่เอาประกันภัย ผู้รับประกันภัยต้องรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายดังกล่าวโดยคำนวณตามสัดส่วนของจำนวนที่เอาประกันภัยและมูลค่าของทรัพย์สินที่เอาประกันภัยเว้นแต่สัญญาประกันภัยระบุไว้เป็นประการอื่น

สำหรับกรณีที่มีการเฉลี่ยความเสียหายทั่วไป ผู้รับประกันภัยต้องรับผิดชอบเพียงส่วนเฉลี่ยความเสียหายทั่วไป อย่างไรก็ตาม The Maritime Code of People's Republic of China กำหนดให้ผู้รับประกันภัยไม่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนในกรณีที่ความเสียหายเกิดขึ้นจากความจงใจของผู้เอาประกันภัย หรือเกิดความเสียหายหรือสูญหายต่อสินค้าที่เอาประกันภัยในกรณีดังต่อไปนี้¹¹

1. ความล่าช้าของการเดินทางหรือการส่งสินค้าหรือการเปลี่ยนแปลงของราคาตลาด
2. ความเสื่อมสภาพตามปกติของสินค้า การเสื่อมสภาพในตัวเองหรือสภาพของสินค้าเอง
3. ความเสียหายเกิดขึ้นจากหีบห่อไม่เหมาะสม

ทั้งนี้เว้นแต่สัญญาประกันภัยจะกำหนดไว้เป็นประการอื่น และ The maritime code of people's republic of china ของประเทศจีนกำหนดข้อยกเว้นในกรณีที่ผู้รับประกันภัยไม่ต้องรับผิดชอบเพื่อความเสียหายหรือสูญหายต่อเรือซึ่งเอาประกันภัยไว้ เว้นแต่สัญญาจะกำหนดเป็นประการอื่นในกรณีดังต่อไปนี้¹²

1. การไม่พร้อมเดินทะเลของเรือในเวลาก่อนเรือออกเดินทะเล เว้นแต่ตามกรรมธรรม์ประกันภัยแบบกำหนดเวลา (Time Policy) ซึ่งผู้เอาประกันภัยไม่รู้ถึงการไม่พร้อมของเรือ ดังกล่าว
2. การเสื่อมสภาพหรือการกีดกร่อนของเรือ

1.7 ความเสียหาย

ความเสียหายสิ้นเชิง¹³ หมายถึง เมื่อมีภัยที่เอาประกันไว้เกิดขึ้นต่อทรัพย์สินที่เอาประกันภัยไว้ เป็นเหตุให้ทรัพย์สินนั้นสูญหาย หรือเสียหายอย่างมากจนไม่อาจทำให้คืนสภาพและนำกลับมาใช้งานอย่างเดิม ในกรณีที่ไม

¹¹ The Maritime Code of People's Republic of China Article 243

¹² The Maritime Code of People's Republic of China Article 244

¹³ The Maritime Code of People's Republic of China Article 245

อาจหลีกเลี่ยงมิให้เกิดความเสียหายสิ้นเชิงของเรือภายหลังเกิดวินาศภัยที่ได้เอาประกันภัยไว้ หรือค่าใช้จ่ายในการดำเนินการเพื่อหลีกเลี่ยงมิให้ทรัพย์สินที่เอาประกันภัยไว้เกิดความเสียหายสิ้นเชิงเกินกว่ามูลค่าที่เอาประกันภัยไว้ให้ถือเป็นความเสียหายสิ้นเชิงแบบเสมือน¹⁴ (Constructive total loss) หรือหากภายหลังเกิดวินาศภัยต่อสินค้าที่เอาประกันภัยไว้ทำให้ไม่อาจหลีกเลี่ยงความเสียหายแบบสิ้นเชิงของทรัพย์สินที่เอาประกันภัยไว้ได้ หรือค่าใช้จ่ายในการดำเนินการเพื่อการหลีกเลี่ยงมิให้เกิดความเสียหายสิ้นเชิงและค่าใช้จ่ายในการส่งสินค้าต่อไปยังปลายทางจะเกินกว่ามูลค่าที่เอาประกันภัยไว้ให้ถือกรณีดังกล่าวเป็นความเสียหายเสมือนสิ้นเชิงเช่นกัน และความเสียหายอื่นใดนอกจากความเสียหายสิ้นเชิงและความเสียหายสิ้นเชิงแบบเสมือนให้ถือเป็นความเสียหายบางส่วน¹⁵

ในกรณีที่เรือไม่อาจถึงท่าปลายทางภายในเวลาอันสมควรนับจากสถานที่ซึ่งมีการติดต่ครั้งสุดท้าย และเรือนั้นยังคงมิได้มีการติดต่อเป็นเวลาสองเดือนให้ถือว่าเรือนั้นหาย และถือเสมือนว่าเป็นความเสียหายสิ้นเชิง ทั้งนี้เว้นแต่สัญญาจะกำหนดเป็นประการอื่น¹⁶

เมื่อมีความเสียหายเสมือนสิ้นเชิงเกิดขึ้นและผู้เอาประกันภัยเรียกร้องให้ผู้รับประกันภัยชดเชยค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายเสมือนสิ้นเชิง ผู้เอาประกันภัยต้องสละทั้งทรัพย์สินที่เอาประกันภัยแก่ผู้รับประกันภัย แต่ผู้รับประกันภัยจะยอมรับทรัพย์สินที่สละทิ้งหรือไม่ก็ได้แต่ต้องแจ้งให้ผู้เอาประกันภัยทราบถึงความตกลงใจนั้นภายในเวลาอันสมควร หากผู้รับประกันภัยยอมรับการสละทิ้ง สิทธิและหน้าที่เกี่ยวกับทรัพย์สินที่สละทิ้งนั้นย่อมโอนไปยังผู้รับประกันภัย โดยการสละทิ้งนั้นต้องทำโดยปราศจากเงื่อนไขและเมื่อผู้รับประกันภัยได้ยอมรับการสละทิ้งแล้วผู้รับประกันภัยจะบอกถอนการยอมรับนั้นมิได้

1.8 ค่าสินไหมทดแทน

เมื่อมีวินาศภัยซึ่งได้เอาประกันภัยไว้เกิดขึ้น ผู้รับประกันภัยอาจร้องขอให้ผู้เอาประกันภัยส่งหลักฐานหรือเอกสารต่างๆ เพื่อยืนยันความเสียหายและลักษณะของการเกิดภัย โดยต้องร้องขอก่อนมีการจ่ายค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เอาประกันภัย¹⁷

หากความเสียหายหรือความสูญหายที่เกิดขึ้นต่อทรัพย์สินที่เอาประกันภัยโดยวินาศภัยที่ระบุในสัญญาประกันภัยเป็นการกระทำของบุคคลที่สาม สิทธิในการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนที่ผู้เอาประกันภัยมีต่อบุคคลที่สามตกไปยังผู้รับประกันภัยในเวลาที่ได้รับประกันภัยได้จ่ายค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เอาประกันภัย ทั้งนี้ผู้เอาประกันภัยอาจจัดเตรียมเอกสารและข้อมูลต่างๆ ที่อยู่ในความรับรู้ของตนให้แก่ผู้รับประกันภัยเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวก

¹⁴ The Maritime Code of People's Republic of China Article 246

¹⁵ The Maritime Code of People's Republic of China Article 247

¹⁶ The Maritime Code of People's Republic of China Article 248

¹⁷ The Maritime Code of People's Republic of China Article 251

ความสะดวกแก่ผู้เอาประกันภัยในการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากบุคคลผู้ก่อความเสียหายแก่ทรัพย์สินที่เอาประกันภัย¹⁸

สำหรับในกรณีที่ผู้เอาประกันภัยสละสิทธิในการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากบุคคลที่สามโดยไม่ได้รับความยินยอมของผู้รับประกันภัย หรือในกรณีที่ผู้รับประกันภัยไม่สามารถใช้สิทธิในการไล่เบี้ยเนื่องจากความผิดของผู้เอาประกันภัย ผู้รับประกันภัยอาจลดค่าสินไหมทดแทนที่จ่ายให้แก่ผู้เอาประกันภัย หากผู้เอาประกันภัยได้รับค่าสินไหมทดแทนจากผู้ก่อความเสียหายเป็นจำนวนบางส่วนแล้ว ผู้รับประกันภัยสามารถลดจำนวนค่าสินไหมทดแทนลงตามส่วนที่ผู้เอาประกันภัยได้รับจากบุคคลที่ก่อความเสียหายได้ และถ้าค่าสินไหมทดแทนที่ผู้เอาประกันภัยได้รับนั้นมากกว่าจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ผู้รับประกันภัยจ่ายให้แก่ผู้เอาประกันภัย ส่วนที่เกินนั้นตกแก่ผู้รับประกันภัย

ภายหลังเกิดวินาศภัยที่ได้เอาประกันภัยไว้ ผู้รับประกันภัยมีสิทธิในการปฏิเสธสิทธิของตนที่จะยอมรับทรัพย์สินที่เอาประกันภัยไว้ และชดใช้ค่าเสียหายเต็มจำนวนเพื่อให้หลุดพ้นจากหน้าที่ตามสัญญาตามสิทธิของตนเพื่อการใช้สิทธิดังกล่าวผู้รับประกันภัยต้องแจ้งต่อผู้เอาประกันภัยถึงการปฏิเสธสิทธิยอมรับทรัพย์สินนั้นภายในเวลา 7 วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือจากผู้เอาประกันภัยถึงค่าสินไหมทดแทน ผู้รับประกันภัยต้องรับผิดชอบเพื่อค่าใช้จ่ายอันจำเป็นและสมควรซึ่งจ่ายไปโดยผู้เอาประกันภัยเพื่อการหลีกเลี่ยงหรือลดความเสียหายก่อนที่จะได้รับการแจ้งจากผู้รับประกันภัย หากมีความเสียหายสิ้นเชิงเกิดขึ้นต่อทรัพย์สินที่เอาประกันภัย และค่าสินไหมทดแทนได้มีการจ่ายเต็มจำนวนแล้ว ผู้รับประกันภัยมีสิทธิได้รับทรัพย์สินที่เอาประกันภัย

1.9 การสิ้นสุดของสัญญาประกันภัยทางทะเล

การสิ้นสุดของสัญญาประกันภัยถูกกำหนดไว้ใน Article 226 – 228 โดยกำหนดห้ามมิให้คู่สัญญาฝ่ายใดใช้สิทธิเลิกสัญญาภายหลังที่ความรับผิดชอบตามสัญญาประกันภัยทางทะเลได้เริ่มต้นขึ้น เว้นแต่จะมีข้อสัญญากำหนดไว้เป็นประการอื่น ในกรณีที่สัญญาระบุให้สามารถเลิกสัญญาได้และผู้เอาประกันภัยเป็นผู้ใช้สิทธิขอเลิกสัญญา ผู้รับประกันภัยมีสิทธิได้รับเบี้ยประกันภัยนับแต่วันที่ความรับผิดชอบตามสัญญาประกันภัยได้เริ่มต้นขึ้นจนกระทั่งวันที่สัญญาสิ้นสุดลง แต่หากความรับผิดชอบตามสัญญาประกันภัยของผู้รับประกันภัยยังมิได้เริ่มต้นขึ้น ผู้เอาประกันภัยมีสิทธิขอเลิกสัญญาและมีสิทธิได้รับเบี้ยประกันภัยคืน แต่ผู้เอาประกันภัยต้องใช้ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการต่างๆแก่ผู้รับประกันภัย

2. ความแตกต่างระหว่างกฎหมายประกันภัยทางทะเลของประเทศจีนและกฎหมาย Maritime Insurance Act 1906 ในเรื่องคำรับรอง (Warranty)

คำรับรองตามสัญญาประกันภัยทางทะเลเป็นหลักกฎหมายที่สำคัญในสัญญาประกันภัยทางทะเล โดยคำรับรองนี้เป็นคำรับรองของผู้เอาประกันภัยต่อผู้รับประกันภัยที่กำหนดหน้าที่แก่ผู้เอาประกันภัยให้กระทำการบางอย่างหรือละเว้นการกระทำการบางอย่างภายในระยะเวลาของสัญญาประกันภัยทางทะเล หากผู้เอาประกันภัย

¹⁸ The Maritime Code of People's Republic of China Article 252

ไม่สามารถปฏิบัติตามคำรับรองได้ ผู้รับประกันภัยย่อมหลุดพ้นจากความรับผิด คำรับรองนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้รับประกันภัยต้องรับความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นจากการกระทำของผู้เอาประกันภัย

สำหรับ The Maritime Code of People's Republic of China มิได้ให้ความหมายของคำรับรองไว้อย่างเช่น Marine Insurance Act 1906 จึงทำให้กฎหมายของประเทศจีนไม่มีการแบ่งแยกประเภทของคำรับรองอย่างไรก็ตามกฎหมายของประเทศจีนได้ยอมรับหลักการเบื้องหลังคำรับรองในเรื่องป้องกันผู้รับประกันภัยมิให้ต้องรับความเสี่ยงเพิ่มขึ้น โดยลักษณะของคำรับรองตามกฎหมายประกันภัยทางทะเลของประเทศจีนมิใช่เงื่อนไขที่จะทำให้สัญญาประกันภัยสิ้นสุดลง

นอกจากนี้กฎหมายประกันภัยทางทะเลของประเทศจีนมิได้กล่าวถึงความชอบด้วยกฎหมายจึงส่งผลให้ความชอบด้วยกฎหมาย เช่น การขนส่งสินค้าโดยฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับ อาจไม่ถือเป็นคำรับรองโดยปริยาย อย่างไรก็ตามได้มีการโต้แย้งอย่างกว้างขวางในเรื่องดังกล่าวเนื่องจากหลักความชอบด้วยกฎหมายควรเป็นพื้นฐานของกฎหมายสัญญา กล่าวคือ สัญญาทุกฉบับต้องมีวัตถุประสงค์ที่ชอบด้วยกฎหมาย เช่น มาตรา 7¹⁹ ของ Contract Act of People's Republic of China ได้กำหนดการเกิดขึ้นและการปฏิบัติตามสัญญาต้องชอบด้วยกฎหมาย และในมาตรา 58²⁰ ของ Contract Act of People's Republic of China ได้กำหนดกรณีซึ่งก่อให้เกิดสัญญาเป็นโมฆะ เช่น สัญญาเกิดขึ้นโดยการฉ้อฉลหรือถูกขู่เข็ญ หรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อสาธารณประโยชน์หรือมาตรา 5²¹ ของ Insurance Act of People's Republic of China 1995 กำหนดให้สัญญาประกันภัยต้องเกิดขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมาย

¹⁹ Contract Act of People's Republic of China 1999

Article 7

In concluding and performing a contract, the parties shall abide by the laws and administrative regulation, observe social ethics. Neither party may disrupt the socio-economic order or damage the public interests.

²⁰ Contract Act of People's Republic of China 1999

Article 52

A contract shall be null and void under any of the following circumstances:

- (1) A contract is concluded through the use of fraud or coercion by one party to damage the interests of the State;
- (2) Malicious collusion is concluded to damage the interests of State, a collective or third party;
- (3) An illegitimate purpose is concealed under the guise of legitimate acts;
- (4) Damaging the public interests;
- (5) Violating the compulsory provisions of the laws and administrative regulations.

²¹ Insurance Act of People's Republic of China 1995

Article 5

In carrying out their obligations and exercising their rights, the parties to insurance activities shall abide by the principle of honesty and good faith

ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนคำรับรอง ผู้เอาประกันภัยต้องแจ้งแก่ผู้รับประกันภัยในทันทีถึงการฝ่าฝืนคำรับรองนั้น แต่การฝ่าฝืนคำรับรองไม่ทำให้สัญญาสิ้นสุดลงทันทีแต่จะสิ้นสุดลงต่อเมื่อผู้รับประกันภัยได้แจ้งแก่ผู้เอาประกันภัยเป็นหนังสือเพื่อใช้สิทธิขอเลิกสัญญา โดยต้องทำภายในเวลาอันสมควรมิเช่นนั้นถือเป็นการสละสิทธิ แต่หากผู้รับประกันภัยไม่ประสงค์จะเลิกสัญญา ผู้รับประกันภัยสามารถขอแก้ไขข้อสัญญาในสัญญาประกันภัยและ/หรือเรียกเบี้ยประกันภัยเพิ่มได้ สำหรับคำรับรองในกฎหมายอังกฤษได้ถูกระบุไว้ใน Marine Insurance Act 1906 ซึ่งถือเป็นหลักการสำคัญหลักหนึ่ง

ภายใต้กฎหมาย Marine Insurance Act 1906 คำรับรองสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท²² คือ คำรับรองโดยชัดแจ้ง และคำรับรองโดยปริยาย โดยคำรับรองโดยชัดแจ้งเป็นคำรับรองซึ่งมีข้อความแสดงให้เห็นว่ามีเจตนาที่จะรับรอง คำรับรองโดยชัดแจ้งนี้ไม่มีผลเป็นการยกเลิกหรือยกเว้นคำรับรองโดยปริยายที่กฎหมายกำหนดไว้ คำรับรองโดยปริยายเป็นคำรับรองที่กฎหมายกำหนดไว้ถือเป็นการรับรองโดยปริยายแม้มิได้ระบุไว้ในกรมธรรม์ประกันภัย

กฎหมาย Marine Insurance Act 1906 ได้บัญญัติถึงคำรับรองเกี่ยวกับความชอบด้วยกฎหมาย (Warranty of legality) ไว้ โดยถือว่าผู้เอาประกันภัยได้ให้คำรับรองโดยปริยายว่าการเสี่ยงภัยที่เอาประกันภัยนั้นเป็นการเสี่ยงภัยที่ชอบด้วยกฎหมาย และตราบทว่าผู้เอาประกันภัยยังสามารถควบคุมได้การเสี่ยงภัยนั้นต้องดำเนินไปในลักษณะที่ชอบด้วยกฎหมาย²³ เช่น การเดินทางที่เอาประกันภัยนั้นต้องมีใช้การลักลอบขนสินค้าหนีภาษีเข้าประเทศ ซึ่งคำรับรองดังกล่าวต่างจากคำรับรองประเภทอื่นๆ กล่าวคือ ผู้รับประกันภัยไม่อาจสละสิทธิได้

คำรับรองภายใต้กฎหมาย Marine Insurance Act 1906 จะต้องได้รับการปฏิบัติตามโดยเคร่งครัดไม่ว่าคำรับรองนั้นจะเป็นสาระสำคัญในการเสี่ยงภัยหรือไม่ก็ตาม²⁴ หลักการดังกล่าวเป็นหลักการที่มีความเข้มงวดมากหากมีการฝ่าฝืนคำรับรองเกิดขึ้นแม้ผู้เอาประกันภัยจะได้ปฏิบัติตามคำรับรองแล้วเป็นส่วนใหญ่และฝ่าฝืนคำรับรองเพียงเล็กน้อย ก็ถือว่าการฝ่าฝืนคำรับรอง หรือแม้ผู้เอาประกันภัยมิได้มีเจตนาหรือมิได้รู้ถึงการฝ่าฝืนคำรับรองนั้นก็ตาม การฝ่าฝืนคำรับรองส่งผลให้ผู้รับประกันภัยหลุดพ้นจากความรับผิดชอบนับแต่เวลาที่มีการฝ่าฝืนโดยผู้รับประกันภัยไม่จำเป็นต้องแสดงว่าคำรับรองนั้นมีผลทำให้เกิดวินาศภัยขึ้น หรือแม้แต่มิได้มีวินาศภัยเกิดขึ้นผู้รับ

²² Marine Insurance Act 1906

Article 33 Nature of warranty

(2) A warranty may be express or implied.

²³ Marine Insurance Act 1906

Article 41 Warranty of legality

There is an implied warranty that the adventure insured is a lawful one, and that, so far as the assured can control the matter, the adventure shall be carried out in a lawful manner.

²⁴ Marine Insurance Act 1906

Article 33 Nature of warranty

(3) A warranty, as above defined, is a condition which must be exactly complied with, whether it be material to risk or not. If it be not so complied with, then, subject to any express provision in the policy, the insurer is discharged from liability as from the date of the breach of warranty, but without prejudice to any liability incurred by him before that date.

ประกันภัยก็หลุดพ้นจากความรับผิดโดยผลของกฎหมาย และไม่อาจมีวิธีเยียวยาได้ ซึ่งการหลุดพ้นจากความรับผิดของผู้รับประกันภัยนี้เป็นไปโดยอัตโนมัติแต่ไม่กระทบถึงความรับผิดของผู้รับประกันภัยที่เกิดขึ้นก่อนมีการฝ่าฝืนคำรับรอง

อย่างไรก็ตามในบางกรณีคำรับรองนั้นไม่จำเป็นต้องมีการปฏิบัติตามอีกต่อไป เนื่องจากความจำเป็นอันเป็นเหตุผลเบื้องหลังของการมีคำรับรองนั้นได้สิ้นสุดลง หรือเป็นกรณีซึ่งผู้รับประกันภัยยอมสละสิทธิของตน ดังนั้นจึงมีข้อยกเว้นของการฝ่าฝืนคำรับรองใน 2 กรณีได้แก่

1. เหตุการณ์เปลี่ยนแปลงไป

ตามมาตรา 34(1)²⁵ ของ Marine Insurance Act 1906 กำหนดให้ในกรณีที่สถานการณ์เปลี่ยนแปลงไป และมีการฝ่าฝืนคำรับรอง หรือคำรับรองนั้นในเวลาต่อมากลายเป็นผิดกฎหมาย การฝ่าฝืนคำรับรองไม่ถือเป็นความผิด เช่น ในระหว่างสงครามมีคำรับรองว่าในเวลาใดเวลาหนึ่งในอนาคตเรือจะต้องแล่นไปพร้อมเรือรบที่คุ้มกันขบวนเรือสินค้า (Convoy) แต่ปรากฏว่าก่อนถึงเวลาที่กำหนดไว้นั้นสงครามสงบเสียก่อน ดังนั้นจึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องปฏิบัติตามคำรับรองอีกต่อไป เพราะเป็นที่เห็นได้ว่าเจตนาของคู่กรณีที่กำหนดคำรับรองดังกล่าวไว้ก็เนื่องจากภาวะสงครามเท่านั้น เมื่อสงครามยุติ เหตุผลหรือความจำเป็นที่ต้องปฏิบัติตามคำรับรองก็ยุติด้วย

2. ผู้รับประกันภัยสละสิทธิ

ผู้รับประกันภัยสามารถสละสิทธิในการฝ่าฝืนคำรับรองของผู้เอาประกันภัยได้ โดยอาจทำก่อนหรือหลังการฝ่าฝืนคำรับรองก็ได้ และอาจเป็นข้อตกลงโดยชัดแจ้งหรือปริยายของผู้รับประกันภัย อย่างไรก็ตามหากคำรับรองนั้นเป็นคำรับรองโดยปริยายที่เกี่ยวกับความชอบด้วยกฎหมาย ผู้รับประกันภัยไม่อาจสละสิทธิได้

นอกจากนี้เมื่อมีการผิดคำรับรองเกิดขึ้นภายใต้กฎหมาย Marine Insurance Act 1906 จะไม่มีการการคืนเบี้ยประกันภัยให้แก่ผู้เอาประกันภัย

เมื่อพิจารณาคำรับรอง (Warranty) ตาม The Maritime Code of People's Republic of China และ Marine Insurance Act 1906 แล้วจะให้เห็นได้ว่ามีข้อแตกต่างกันในกรณีดังต่อไปนี้

²⁵ Marine Insurance Act 1906

Article 34 When breach of warranty excused.

(1) Non-compliance with a warranty is excused when, by reason of a change of circumstances, the warranty ceases to be applicable to the circumstances of the contract, or when compliance with the warranty is rendered unlawful by any subsequent law.

(1) ลักษณะของคำรับรอง

ภายใต้ Marine Insurance Act 1906 คำรับรองมีลักษณะเป็นเงื่อนไขของสัญญาประกันภัยทางทะเล การฝ่าฝืนคำรับรองก่อให้เกิดความรับผิดของผู้รับประกันภัยสิ้นสุดลงทันที แต่ภายใต้กฎหมาย The Maritime Code of People's Republic of China คำรับรองมิได้มีลักษณะเป็นเงื่อนไขให้สัญญาสิ้นสุดลง การผิดคำรับรองเป็นเพียงการก่อให้เกิดผู้รับประกันภัยเกิดสิทธิในการเลือกที่จะเลิกสัญญา หรือเรียกค่าเบี้ยประกันภัยเพิ่มหรือขอแก้ไขข้อสัญญา

(2) ประเภทของคำรับรอง

ภายใต้ Marine Insurance Act 1906 ได้ระบุให้คำรับรองแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ คำรับรองโดยชัดแจ้งและคำรับรองโดยปริยาย ซึ่งภายใต้ The Maritime Code of People's Republic of China มิได้กล่าวถึงคำรับรองโดยปริยายทำให้ในกฎหมายประกันภัยของประเทศจีนมีคำรับรองเพียงประเภทเดียวคือคำรับรองโดยชัดแจ้ง คำรับรองซึ่งแม้จะถือว่ามีความสำคัญเพียงไรแต่หากมิได้ระบุไว้ในกรมธรรม์ประกันภัยก็ย่อมถือว่าไม่มีคำรับรองดังกล่าว

(3) ผลของการฝ่าฝืนคำรับรอง

ภายใต้ Marine Insurance Act 1906 เมื่อมีการฝ่าฝืนคำรับรองเกิดขึ้น ผู้รับประกันภัยหลุดพ้นจากความรับผิดตามสัญญาประกันภัยทันที โดยภายใต้ The Maritime Code of People's Republic of China เมื่อมีการฝ่าฝืนคำรับรองสัญญาประกันภัยนั้นจะไม่สิ้นสุดลงทันที แต่ผู้รับประกันภัยจะหลุดพ้นจากความรับผิดต่อเมื่อผู้รับประกันภัยใช้สิทธิในการเลิกสัญญาโดยทำเป็นหนังสือและสัญญาจะสิ้นสุดลงเมื่อผู้เอาประกันภัยได้รับหนังสือนั้น ผู้รับประกันภัยสามารถใช้สิทธิดังกล่าวได้ในทันทีเมื่อทราบถึงการฝ่าฝืนคำรับรอง โดยไม่จำเป็นต้องรอให้ผู้เอาประกันภัยส่งหนังสือถึงตน การใช้สิทธิในการเลิกสัญญานี้ผู้รับประกันภัยต้องทำภายในเวลาอันสมควรมิเช่นนั้นแล้วสิทธิดังกล่าวจะสิ้นสุดลง อย่างไรก็ตามคู่สัญญาสามารถระบุให้สัญญาประกันภัยสิ้นสุดลงทันทีเมื่อมีการฝ่าฝืนคำรับรอง ในกรณีดังกล่าวสัญญาประกันภัยจะสิ้นสุดลงทันทีเมื่อผู้เอาประกันภัยฝ่าฝืนคำรับรอง

(5) ความชอบด้วยกฎหมายของคำรับรอง

ในกฎหมาย Marine Insurance Act 1906 ได้กำหนดไว้ชัดแจ้งเกี่ยวกับความชอบด้วยกฎหมาย แต่ภายใต้ The Maritime Code of People's Republic of China มิได้มีการกำหนดเรื่องดังกล่าวไว้โดยชัดแจ้ง อย่างไรก็ตามนักกฎหมายมีการถกเถียงกันว่าความชอบด้วยกฎหมายควรเป็นพื้นฐานของกฎหมายสัญญาทุกเรื่อง และภายใต้กฎหมายของประเทศจีนเองก็เช่นเดียวกัน ดังนั้นความชอบด้วยกฎหมายจึงควรเป็นคำรับรองโดยปริยายเช่นเดียวกับ Marine Insurance Act 1906

เมื่อพิจารณาคำรับรองตาม Marine Insurance Act 1906 และตาม The Maritime Code of People's Republic of China จะเห็นได้ว่ามีความแตกต่างที่สำคัญในเรื่องการฝ่าฝืนคำรับรอง ภายใต้ Marine Insurance Act 1906 คำรับรองมีความเคร่งครัดเป็นอย่างมาก การผิดคำรับรองแม้เพียงเล็กน้อยก็ทำให้ผู้รับประกันภัยหลุดพ้นจากความรับผิดในทันที แม้การฝ่าฝืนนั้นมิใช่เรื่องสำคัญ หรือมิใช่เหตุที่ทำให้เกิดภัย หรือแม้กระทั่งจะมีได้มีภัยเกิดขึ้นเลยก็ตาม ผู้รับประกันภัยก็ยังคงหลุดพ้นจากความรับผิดอยู่นั่นเอง เช่น ในคดี *De Hahn V. Hartley* ผู้เอาประกันภัยรับรองว่าเรือจะแล่นจาก Liverpool โดยมีลูกเรือ 50 คนหรือมากกว่าแต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่า เรือแล่นจาก Liverpool โดยมีลูกเรือเพียง 46 คน ถือว่าผู้เอาประกันภัยไม่ปฏิบัติตามคำรับรอง ผู้รับประกันภัยจึงหลุดพ้นจากความรับผิด ศาลในคดีนี้วินิจฉัยว่า คำรับรองจะต้องได้รับการปฏิบัติตามโดยถูกต้องตามตัวอักษรที่ได้รับไว้ ศาลจะไม่พิจารณาเลยว่าการปฏิบัติตามคำรับรองเป็นส่วนใหญ่แล้วหรือไม่ หรือเรือจะยังคงเดินทางโดยปลอดภัยในขณะที่มีลูกเรือ 46 คน เหมือนๆกับมีลูกเรือ 50 คนหรือไม่ เพราะถึงอย่างไร ผู้รับประกันภัยก็ยังคงโต้แย้งว่าได้ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นมิใช่สิ่งที่เขาตกลงรับประกันภัยได้อยู่ดี หรือในคดี *Seavision Investment SA V. Evenett and Clarkson Puckle, The Tiburon* มีคำรับรองเกี่ยวกับเรือว่า “Warranted German FOM” ซึ่งมีความหมายว่าเรือจะต้องชักธงเยอรมัน เยอรมันเป็นเจ้าของหรืออยู่ภายใต้การบริหารของเยอรมัน ข้อเท็จจริงปรากฏว่าเรือชักธงปานามา บริหารจัดการโดยบริษัทสวิส ส่วนประเด็นว่าเจ้าของเป็นเยอรมันหรือไม่นั้น แม้ปรากฏว่าบริษัทปานามาซึ่งจดทะเบียนเป็นเจ้าของเรือนั้นจะมีบุคคลธรรมดาซึ่งเกิดในเยอรมันถือหุ้นทั้งหมดเพียงผู้เดียวก็ตาม ศาลถือว่าบริษัทปานามาเป็นเจ้าของเรือ จึงเท่ากับว่าผู้เอาประกันภัยฝ่าฝืนคำรับรอง ผู้รับประกันภัยจึงหลุดพ้นจากความรับผิด

ในทางกลับกันภายใต้ The Maritime Code of People's Republic of China กลับมีความยืดหยุ่นกว่า ในกรณีที่ผู้เอาประกันภัยผิดคำรับรอง กล่าวคือ ผู้รับประกันภัยมีสิทธิเลิกสัญญา หรือขอแก้ไขข้อสัญญาและ/หรือขอเพิ่มเบี้ยประกันภัย โดยผู้เขียนเห็นว่าเมื่อพิจารณาถึงความเคร่งครัดของคำรับรองภายใต้กฎหมาย Marine Insurance Act 1906 อาจไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในบางกรณีเช่น การฝ่าฝืนคำรับรองนั้นเป็นเรื่องเพียงเล็กน้อย และการฝ่าฝืนนั้นมิได้ก่อให้เกิดให้ผู้รับประกันภัยต้องรับความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นเลย ในขณะที่หากผู้รับประกันภัยเล็งเห็นว่าการฝ่าฝืนคำรับรองนั้นเป็นการเพิ่มความเสี่ยงแก่ผู้รับประกันภัย ผู้รับประกันภัยสามารถที่จะบอกเลิกสัญญาได้ หรือหากเห็นว่าการฝ่าฝืนคำรับรองนั้นทำให้ผู้รับประกันภัยต้องแบกรับความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นแต่ก็ยังมีได้ร้ายแรงถึงขนาดควรเลิกสัญญาผู้รับประกันภัยอาจขอแก้ไขข้อสัญญาหรือเรียกเบี้ยประกันภัยเพิ่มอย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่าง ดังนั้นคำรับรองภายใต้ The Maritime Code of People's Republic of China จะทำให้การฝ่าฝืนคำรับรองเกิดความยืดหยุ่นมากขึ้น ไม่จำเป็นที่การฝ่าฝืนคำรับรองต้องนำไปสู่การสิ้นสุดของสัญญาประกันภัยทุกกรณี

บรรณานุกรม

กำชัย จงจักรพันธ์, รายงานวิจัยเรื่องการพัฒนากฎหมายประกันภัยทางทะเลในประเทศไทย :ข้อพิจารณา
บางประการในการร่างกฎหมาย.

Caroline Thomas, Recent Trends in Insurance And Marine Insurance In Particular สามารถเข้าถึงได้
โดย

http://www.chinamaritime-expo.com/pdf/topic/A2.6_Caroline%20Thomas.pdf

Shaochun Yuan, Special Aspect of Marine Insurance Law in China – Direct Action and Warranty

สามารถเข้าถึงได้โดย 210.101.116.28/W_files/kiss61/1f501428_pv.pdf

The Maritime Code of People’s Republic of China สามารถเข้าถึงได้โดย

http://www.npc.gov.cn/englishnpc/Law/2007-12/12/content_1383863.htm

Xin Wang, Legal aspects of Chinese marine insurance against the background of English law
สามารถเข้าถึงได้โดย

http://repository.lib.polyu.edu.hk/jspui/bitstream/10397/4141/2/b15995215_ir.pdf